

(Нови Репортер, 28. 12. 2008)

Саговорник “Новог Репортера” Томас Флеминг предсједник је Рокфорд института и главни уредник магазина *Chronicles*, у америчкој савезној држави Илиноис. Ријеч је о једном од водећих политичких аналитичара палеоконзервативне оријентације у САД, при чему треба прецизирати да припадници те школе мишљења истичу сопствену лојалност принципима изворног конзервативизма и дистанцу према неоконзервативизму, веома утицајном у Вашингтону у посљедњих неколико деценија. На почетку интервјуа за “НР”, реализованог приликом његовог недавног боравка у Бањалуци Томас Флеминг се изјаснио о дилеми – да ли тренутна ситуација у Босни и Херцеговини представља увод у појачан ангажман Запада у овој земљи или наговјештај дефинитивног распада БиХ: “Шта год да се деси, сматрам да је Вашингтон све мање заинтересован за дешавања на простору Западног Балкана. САД тренутно више брине због Кине, јер шаљемо трупе у Аустралију, да бисмо изазвали Кину. Бринемо и о томе шта смо урадили да изазовемо Арапско прољеће и предамо Египат, највјероватније, у руке исламских фанатика. Можда то исто радимо и са Сиријом и Либијом. Значи, имамо много тога због чега треба да будемо забринути, иако је сасвим извјесно да, уколико би предсједник Обама могао да бира, он би вјероватно све вас учинио робовима владе у Сарајеву. Али, он нема Конгрес иза себе. Такође, према анкетама јавног мњења, Обама има веома малу подршку. Имајући све то у виду, Обаму није превише брига шта се овдје дешава, баш као ни владајућу класу у САД. Било је времена када је бивша Југославија била центар свемира, а то је значило да смо морали да вас бомбардујемо. Али, то доба је прошло. Сада имамо рат у Ираку, за који тврдимо да је готов и да се повлачимо, у што ћу повјеровати када то и видим, јер ће бити све више насиља. Имамо рат у Авганистану. Имамо пријетње са свих страна. Заиста, једино је муслиманима, а можда и Хрватима у Америци, стало до тога шта се овдје дешава. У БиХ се не могу стећи политички поени. Уколико и има неког интересовања или мишљења у вези с тим, ријеч је о ставу: Ови људи треба да живе заједно и да се воле. Једна срећна Босна. Али, ни они који тако говоре неће мрднути прстом да нешто ураде. То је добра вијест.”

Нови Репортер: Како онда третирати повремене изјаве америчких званичника да САД неће дозволити затварање ОХР-а у БиХ?

Флеминг: Искрено, не знам колико су те изјаве тачне. Ствари имају сопствени живот - започнете нешто глупо и то се настави у вјечност. То се може десити. Овај простор је некада био напуњени пиштољ, а сада је више као плик у устима - иритантан, али не и

смртоносан. Уколико је Вашингтону и стало, они ће подржавати интеграцију. Али, Вашингтону није стало.

А Бриселу?

Мислим да је њима стало више. Белгија и Европска унија створене су да би уништиле етничку припадност. Људи не разумију да не постоји белгијска нација. Постоје људи који говоре француски језик и људи који говоре холандски језик. Они се не воле, они се не слажу. Изразита већина људи који говоре холандски жели независност. Белгија је својевремено створена под утицајем Енглеске, која је на тај начин спријечила Француску да узме дио у којем живи становништво које говори француски. Та земља нема смисла. Има корумпирану владу дегенерика. То је заиста зло мјесто, али и савршено. Брисел је перфектан избор за центар Европске уније, јер је Белгија модел за ЕУ. Та земља је дизајнирана да елиминише етничку припадност. Дакле, стање ума у Бриселу сугерише да су националне државе, са стварним људима и стварним језицима - лоше. Њима је потребан неки фрик шоу са три-четири етничке групе.

С друге стране, са тренутном економском кризом у ЕУ, имају пуно других ствари о којима морају да воде рачуна. Приметио сам да је један званичник Европске уније у недавном интервјуу, одговарајући на питање о Србији, рекао: „Имамо друге ствари о којима морамо да бринемо.“ Али, то је добро. У вези с тим, осврнуо бих се на чињеницу да је председник Србије Борис Тадић све ресурсе усмјерио на чланство у ЕУ. То значи да ћете ви у РС у наредних четири-пет или можда 10 година имати мало простора за дисање. Ја бих то искористио.

На који начин? Кретањем у правцу који је недавно означио председник РС Милорад Додик, када је на једном скупу у Италији поменуо могућност разлаза у БиХ?

Мислим да је то могућност која ће се десити, али, такође, сматрам и да није мудро то рећи. Срби у политици не знају да лажу довољно добро, иако то врло добро раде у бизнису. Устану и говоре те луде ствари, пријете о томе шта ће да ураде, а онда су сви остали љути. Додик би требало да каже: „Наравно да ћемо наставити да радимо с нашим хрватским и бошњачким партнерима, морамо да наставимо да радимо у складу са Дејтоном...“ Једноставно – бла, бла, бла. Али, истовремено треба да настави да ради на томе да Република Српска буде једино мјесто у свијету гдје је српство живо.

Какве су шансе да српство буде живо и на Косову? Како на позицију тамошњих Срба утичу садашње релације Србије са Бриселом, обиљежене одгађањем статуса кандидата за ЕУ до марта 2012. године?

Ако ЕУ тада да зелено свјетло Србији, то би била смртна пресуда за Србе на Косову. Сви знамо која је цијена за зелено свјетло - Србија би морала да каже да Косово није Србија и да косовски Срби могу да дођу у Србију, ако желе. У таквим околностима, могуће је да српска страна добије неке мање уступке, али би, на крају, Србија морала да се одрекне Косова. Јасно је да би Тадић то радо урадио, али Брисел то не жели. Брисел једноставно не жели Србију. Опет кажем, мислим да је то добра ствар. Људи који су гласали за Тадића не мисле тако. Успут, рекао бих и да ће се ЕУ, до момента када чланство Србије дође на дневни ред, можда и распасти. Банкери у Европској унији већ праве планове за такав сценарио и гомилају резерве у злату.

Зар све то помало не подсјећа на случај Турске, коју ЕУ не жели, али јој стално нешто обећава?

Да, помало подсјећа, осим што мислим да у случају Турске постоје државе које дефинитивно и отворено не желе ту земљу у ЕУ. Француска инсистира на томе да Турска призна да је починила геноцид над Јерменима. Сигуран сам да и Нијемци, на највишем нивоу, не желе Турску. Имају их превише и у својој земљи.

У 2012. години одржаће се и предсједнички избори у САД. Да ли у Републиканској партији постоје кандидати који могу да побиједу актуелног предсједника Барацка Обаму?

Никада раније нисам видио да су републикански кандидати толико лоши. Мислио сам да су њихова досадашња два најгора кандидата - Роберт Дол и Џон Мекејн. Али, у поређењу с њима, скоро сви садашњи републикански потенцијални кандидати су смијешни. Странка треба да их се ријешити и то треба да каже и Мишеле Бахман и Њут Гингрич. Ја познајем Њута. Пеги Нонан, бивши писац говора у Републиканској странци, написала је један веома добар чланак за *Волстрит* *џурнал*. Њу не волим посебно, али она је инсајдер међу републиканцима и написала је да „не познаје

ниједну особу која је икада радила за Њута Гингрича, а да није престрављена могућношћу да би он могао постати предсједник“. Сви људи с којима је радио у Конгресу, његово бивше особље, кажу да је он ментално нестабилна особа, лажљивац, очигледно вара сваку жену с којом је био. Вара чак и оне жене с којима је преварио своју супругу.

Како то да Њут Гингрич онда тако добро стоји у анкетама?

То довољно говори какви су републикански кандидати. У посљедње вријеме пишем колумне за *Дејли мејл* из Лондона и они су тражили да обратим пажњу на страначке изборе. Искрено, да није њих, ја бих све то игнорисао. У једној од тих колумни написао сам да је то као музички шоу са звијездом, што је у овом случају Митт Ромнеу, и низом дјевојака - кандидата - које он позива на плес. Свако мало свјетло рефлектора обасја некога од њих, Хермана Кејна, Рика Перија... Они одраде свој плес и врате се назад. То је очајнички покушај да се пронађе неко други осим Мита Ромнија. Нико не воли Мита Ромнија. Он је интелигентан, има добре манире, самоконтролу, искуство у руковођењу, али нико не зна у шта он вјерује или да ли уопште вјерује у нешто. Друго, он је богат. Американци не воле богате. Ми бисмо вољели да смо богати, али, он је размажено богат. Дакле, очајнички покушавају да пронађу неког другог, па пролазе кроз све те ужасне ликове.

На примјер?

Мислио сам да је Херман Кејн најсмјешнији кандидат којег сам икада видио. У Демократској партији у држави Њујорк имају лика који има само једну изјаву: „Кирије су проклето превисоке!“ И то је све. У дебатама за функцију гувернера само то је говорио. Тако су његову странку у Њујорку назвали – странка „Кирије су проклето превисоке“. Он је демократски двојник Хермана Кејна. Кејн нема никаквог политичког искуства и све што је радио јесте да је продавао џанк фуд, храну коју нико не би требало да једе, ужасне пице и хамбургере. И то је тај човјек, то је кандидат?! Знало се и раније да он ипак неће издржати, превише афера повезано је с његовим именом. Даље, Рик Пери. Познајем много републиканаца из Тексаса. Волим Тексас, то је моја омиљена држава, одлазим тамо неколико пута годишње. Али, не познајем ниједног републиканца из Тексаса који мисли да би Пери требало да буде предсједник. Кажу да је превише дјетињаст, да се емотивно не може контролисати. Једноставно, не може да ради тај посао.

Рон Пол?

Допада ми се Рон Пол. Познајем га, сматрам га пријатељем, дивим му се, поштујем га. Мислим да неће бити предсједник, али ћу гласати за њега и на страначким и на предсједничким изборима. Не због тога што вјерујем у све што он заговара, већ зато што знам да он вјерује у то. Он заиста вјерује у оно што говори и говори оно у што вјерује. Такође, међу републиканцима, допада ми се гувернер Висконсина Скот Волкер и начин на који се он супротставио синдикатима. Јер, у САД можемо да видимо борбу између људи који плаћају порез и оних који троше новац пореских обвезника, прије свега владиних запосленика и људи на социјалној помоћи. Наша земља се претвара у Грчку или Мексико, тако што једну половину становништва чине порески потрошачи, а другу половину људи који плаћају порез. То је веома озбиљно питање, које је изазвало револт у Висконсину. На крају, тамошњи гувернер донио је закон који забрањује синдикатима радника јавног сектора да колективно преговарају. Због тога су чак покушали да пониште изборе за гувернера.

Како су се републиканци нашли у кадровској кризи коју помињете?

Прије посљедњих предсједничких избора, у једном телевизијском интервјуу у америчким медијима, питали су ме - ко ће бити сљедећи предсједник? На то питање увијек дајем исти одговор - ко год да буде, биће најгори предсједник у америчкој историји, било да је ријеч о Џону Мекејну или Бараку Обами, као што је тада био случај. Са дистанце, сматрам да је Обама мало гори него што би то био Џон Мекејн, али, то је сада ирелевантно. У сваком случају, могуће је да ће наредни мандат бити најгори мандат за Америку, било да предсједник буде Обама или неки републиканац. Ако Обама остане у Бијелој кући, може бити само гори, јер је он ментално заплетен. Можете то и видјети, он је нервозан, несрећан, сматра да људи не цијене све оно што је урадио за нас. На примјер, убиство Осаме бин Ладена. Као да је он лично то урадио.

Осим тога, ја сам изузетно оштар према исламу. Сматрам да их не треба пустити у нашу земљу, треба их депортовати, али, не мислим да треба да идемо по свијету и да илегално убијамо људе. Ухватите их, судите им.

Један представник Демократске партије, познат у нашим крајевима, донедавни гувернер Илиноиса Род Благојевић, осуђен је на 14 година затвора. Како гледате на такав расплет?

Он је одувијек био шала. Пратио сам његову каријеру цијело вријеме. Умало нисам с њим и са Јессеом Јацксоном једном приликом дошао у Београд. Благојевић је ноторни лопов, али је и његов републикански претходник био лопов. Илиноис има више гувернера који су завршили у затвору него било која друга држава. Иначе, мислим да је 14 година - превише. Сви наши политичари су такви. Он је добио толико зато што је покушавао да прода сенаторско мјесто Барацка Обаме. Јака ствар. То мјесто је и било на продају, ко год да је био гувернер. Џеси Џексон јуниор је покушао да га купи, отворено. Ако је Благојевић у затвору, и Џеси јуниор би требало да иде у затвор. Он је члан Конгреса, али може ићи у затвор. Мислим да су и тужилац и судија од Благојевића хтјели да направе примјер. Сматрам да то није правда. Не свиђаш ми се зато што си Србин са смијешном фризуром, па ћу од тебе направити примјер. Благојевић изгледа као најгора врста црногорског политичког гангстера, са уском кожном јакном, испод које очекујете да видите дршку пиштоља. Од српске заједнице у Чикагу чуо сам да су му родитељи добри људи. Али, његова жена Патриција припада клану политичких гангстера из Илиноиса.

И амерички и овдашњи медији често су помињали неке разгранате политичке и пословне контакте?

Она има добре везе у самом врху тамошње Демократске странке. И она је ужасна колико и он, а ако слушате снимке њихових телефонских разговора које је направила полиција, све што чујете јесте: „Ј.... ти ово, ј.... ти оно, ја ћи ти ј..... ово, ј..... оно.“ Обоје тако говоре - двоје дивних шармантних људи. Међутим, његов „злочин“ је тако мали. Благојевићев претходник, републикански гувернер, да би прикупио новац док је био државни секретар у Илиноису, продавао је возачке дозволе илегалним имигрантима, који нису знали ни да читају. Један од тих имиграната, возећи велики камион, ударио је петочлану породицу. Нико није преживио. То је озбиљна ствар. Продаја Обаиног сенаторског мјеста је смијешна. Благојевић је само јефтина битанга, али такви су сви они у политици Чикага и зато не смијеш једног од њих да изабереш да буде предсједник САД. Рицхард Делеј јуниор, Рам Емануел, Род Благојевић, Барак Обама – сви они су дио исте чикашке мафије. Сви су они лопови и сви у Илиноису то знају.

Треба ли озбиљно схватити Хилари Клинтон када каже да ће се повући са политичке сцене у случају другог Обаиног мандата?

Прије свега, нема ниједног разлога да вјерујемо у било шта што она каже. Али, она се вјероватно осјећа повријеђеном. Мислим да је она очекивала да ће до сада партија да јој каже: „Хилару, ти мораш да будеш наш предсједнички кандидат, јер је овај клоун жестоко упропастио ствар.“ Међутим, то се не дешава. Не знам ко доноси одлуке у Бијелој кући. То није Обама, јер он не зна ништа. Није ни Хилару, јер ни она ништа не зна. Некада је то био Рам Емануел, али, он је тренутно градоначелник Чикага. Емануел је повлачио потезе. Једном приликом, Емануел је поставио своје људе у канцеларију министра правде Ерика Холдера, да би га шпијунирао и спријечио да направи будалу од себе и цијеле администрације. Ко доноси одлуке за Хилари? Она иде околу и испушта смијешне звукове: „Ови избори нису били фер, ви угрожавате женска права...“ Осим држања говора, она не зна ништа више о спољној политици од онога што је знао њен муж – што је опет ништа. Она има одређених проблема са својим ставовима. Прво, она је феминисткиња, друго, она је промуслимански настројена. Један од разлога зашто она није предсједница САД јесте то што је она толико промуслимански настројена, да богати Јевреји у Америци не желе да јој дају новац. У Холивуду су одлучили да новац донирају Обами, али им није пало на памет да ни он не воли Израел. Када је Бил Клинтон био предсједник, Хилари је држала говоре у којима је изражавала симпатије за Палестинце. То није нешто што радиш. То није улога прве даме, тако да јој амерички Јевреји никада нису вјеровали. И имају пуно право. Када је ријеч о њеном односу према Балкану, она је изузетно антисрпски настројена, због тога што је промуслимански оријентисана, али и због њеног мужа и његовог наслијеђа.

Ко би је могао замијенити? Неко још неповољнији по Србе, или бар неко кога није брига за Балкан?

Било ко. Она није компетентна особа. Погледајте ко су људи у чијем опису посла стоји да штите САД и заступају наше интересе и погледајте њихове референце. Какве референце има Хилари Клинтон? Један сенаторски мандат. То није ништа. Њена политичка каријера заснована је на чињеници да је спавала са Биллом Цлинтоном у соби у којој се налази чувени „црвени телефон“.

Како у Вашингтону сада гледају на Арапско прољеће, након побједи исламистичких партија на изборима у Египту, Тунису и Мароку? Да ли је такав смјер био дио плана САД или су се ствари отеле контроли?

Египатска војска је направила велику грешку када су се ријешили Мубарака. Морали су

нам рећи да станемо. У Вашингтону нису схватили да смјеном Мубарака отварају врата не само Муслиманској браћи, већ и селефијама и осталим радикалним исламским покретима. Требало је да то знају. Мислим да смо ми отишли и корумпирани их. Стејт департамент је те људе, демонстранте, довео у Америку, у Њујорк, да их обучава како да користе нове технологије. Мислим да у администрацији САД нису знали шта да раде. Једни су хтјели да игноришу ситуацију. Обама је сасвим сигурно хтио да помогне демонстрантима, баш као и Клинтонова. Мислим да је, тренутно, политика Стејт департамента да промовише умјерене исламистичке покрете, како сада карактеришу Муслиманску браћу. До прије три мјесеца, Муслиманска браћа су сматрана радикалним покретом, а сада се у свим медијима називају умјереним. У доба хладног рата имали смо „политику огледала“. У Вашингтону би посматрали руководство у Кремљу и рекли би: „Ми имамо умјерене и радикалне, они имају умјерене и радикалне. Тражићемо пријатеље међу умјереним.“ Као да је у Кремљу тада било умјерених. То је сулудо. Исти случај био је и у земљама попут Вијетнама или Никарагве.

Да ли САД ту „логику“ примјењују и данас, на Блиском истоку?

Америка је тада резоновала – ми вјероватно не можемо да поставимо наше људе на власт, а и ако можемо, нећемо то да урадимо, већ ћемо подржавати умјерене марксистичке странке. И то се понавља - никада не подржавамо наше пријатеље, већ само такозване умјерене непријатеље, јер сматрамо да је то безбједније. Мислим да су у Вашингтону поново преузели ову идеју. Пошто је сада ислам нови непријатељ, примјењују је на ислам. Ми подржавамо умјерене покрете, тако да Муслиманска браћа морају да буду умјерен покрет. Једини проблем је што они то нису. Каква је разлика између њих и неких радикалнијих покрета, попут Хамаса? Разлика је у томе што Муслиманска браћа тврде да вјерују у демократске изборе. Који је њихов циљ на крају? Па, исти - шеријатски закон. Дакле, мислим да се све то догађа зато што су људи који у САД данас одлучују о томе заиста глупи, баш као што је Стејт департамент био када је ријеч о некадашњем односу према комунистима. Опет су заробљеници те идеје да је могуће договарати се са „умјереном страном“.

Да ли ће САД или Израел у догледној будућности ући у рат са Ираном?

Мислим да је став Вашингтона да се не допусти Израелу да то уради. У вријеме Првог заливног рата користили смо аргументацију - ми ћемо то урадити за Израел. Јер, ако Израел нападне Иран, све ће се промијенити. У свим тим арапским земљама, које кажу да је Иран претјерао, владе ће бити смијењене ако се не супротставе Израелу. То ће довести до највећег блискоисточног рата. То не би био паметан потез. Шта ће Америка

урадити у вези с тим питањем? Иран је велика и веома опасна земља. Не усуђујемо се да тамо водимо копнени рат. Могли бисмо да га добијемо, али, шта онда? Било би десет пута горе него у Ираку. У Ираку је бар било страна које су мрзиле Садама, међутим, тога нема у Ирану. Ја се обично веома жестоко залажем за мир, јер не вјерујем у ратове наше владе, како је тренутно састављена. Али, мислим да смо требали бити у рату са Ираном још од времена администрације Џимија Картера, када су они киднаповали америчке држављане и држали их као таоце. Онда је Цартер послао оне глупе тропске хеликоптере, који су се срушили у пустињи. Тада смо требали бар имати веома озбиљне ваздушне нападе, не на Техеран, већ против иранских војних положаја. Данас САД не желе да иду предалеко, јер ће у том случају дестабилизovati регион, као што смо нападајући Ирак - изградили Иран. Иран је дио нашег проблема, баш као и Авганистан. Не желим да звучим као расиста, али, Иранци су људи који су најмање достојни повјерења у свијету.

Због чега?

Они мисле да је погрешно говорити истину. Имам неке иранске пријатеље који сматрају да је глупо говорити истину. И када је Картер преговарао с њима, они су га лагали сваки дан. Нама је сада тешко с њима, уколико то не разумијемо. Веома мало људи у Стејт департменту и ЦИА схвата Иран. Таква ситуација је тешка и за Иранце, јер и они мисле да остали нису озбиљни и искрени. Овако се неће моћи још дуго и сматрам да ће до рата доћи, али ће овај пут Израел повући обарач, упркос напорима Америке. Недавно је Бењамин Нетанјаху, у обраћању Кнесету, рекао: „Шта, до ђавола, није у реду са Бараком Обамом? Шта није у реду с тим људима? Зар они заиста мисле да ће подршка арапској револуцији у Египту донијети нешто друго, осим што ће довести те лудакe на власт?“ Назвао их је наивним и незналицама. Нетанјаху је веома опасан човјек, јер је лаган на окидачу, темпераментан. Такође је и веома паметан, али није баш сасвим стабилан. Нетанјаху ће наставити да притишће, и ако ми нешто не урадимо у Ирану, бојим се да ће он. Али, ова администрација је и проузроковала тај проблем.

Разговарали **Д. Ковачевић, С. Бижих**